

Sygn. akt II CNP 46/18

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 6 listopada 2018 r.

skargi R. S.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Okręgowego w G. z dnia 12 kwietnia 2016 r.,

sygn. akt V Ca (...)

wydanego w sprawie z powództwa R. S.

przeciwko M. W.

o zapłatę,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

W związku z wniesieniem przez powoda R. S. skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 12 kwietnia 2016 r. należy wskazać, co następuje:

Przedmiotem badania w postępowaniu zainicjowanym wskazanym nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia jest niezgodność z prawem prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji kończących postępowanie w sprawie. Ocena zasadności skargi dokonywana jest przez Sąd Najwyższy przy zastosowaniu autonomicznego pojęcia bezprawności, zgodnie z którym orzeczeniem niezgodnym z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. jest orzeczenie niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni

przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 17 i z dnia 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35 oraz wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 września 2012 roku, Sk 4/11, OTK-A 2012/8/97, Dz.U.2012, poz. 1104).

Z uwagi na nadzwyczajny charakter tego środka prawnego oraz jego funkcję, wszystkie wymagania wymienione w art. 424⁵ § 1 k.p.c. (konstrukcyjne) powinny być przytoczone samodzielnie, niezależnie od innych, w związku z czym skarga niespełniająca któregokolwiek z nich dotknięta jest tzw. brakiem istotnym, nienaprawialnym w trybie właściwym dla usuwania braków formalnych i podlega odrzuceniu *a limine* na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

Zgodnie z art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku powinna zawierać między innymi uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy. Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, to wymaganie konstrukcyjne skargi jest spełnione wtedy, gdy skarżący przedstawi wyodrębniony wywód prawny, w którym wskaże, że szkoda wystąpiła, określi jej postać, wysokość i czas powstania oraz związek przyczynowy z wydaniem orzeczenia będącego przedmiotem skargi, a także przedstawi dowody lub inne środki zdolne uwiarygodnić powstanie szkody (por. postanowienia Sądu najwyższego z dnia 23 września 2005 r. III CNP 5/05, z dnia 22 listopada 2005 r. I CNP 19/05, nie publ. oraz z dnia 31 stycznia 2006 r. IV CNP 38/05, OSNC 2006/7-8/141). Tego wymagania nie spełnia zawarcie w treści skargi, jak uczynił to skarżący, samego tylko stwierdzenia, że „poniósł realną szkodę w wysokości 1975 zł.”. Ponadto trzeba wskazać, że realizacja kolejnego wymagania konstrukcyjnego wskazanego w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. polega na przeprowadzeniu umotywowanego wyводу prawnego wykazującego, że w sprawie nie przysługuje skarżącemu jakikolwiek inny, niż wniesiona skarga o stwierdzenie niezgodności orzeczenia z prawem, środek zaskarżenia prowadzący do zmiany lub uchylenia wyroku objętego rozpatrywaną skargą. Nie chodzi tu przy tym tylko o skargę

kasacyjną lub skargę o wznowienie postępowania, ale także o inne środki prawne pozwalające na zmianę lub uchylenie wyroku, ewentualnie służące pozbawieniu lub ograniczeniu wykonalności orzeczenia. Wśród tych środków należy wymienić także m.in. powództwa opozycyjne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2008 r., V CNP 199/0), powództwo oparte na art. 138 k.r.o. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2009 r., I CNP 91/09, OSNC-ZD 2010, nr C, poz. 85) oraz zwykłe i szczególne środki przysługujące w postępowaniu nieprocesowym, przewidziane w art. 523, 539–543, art. 550 § 2, art. 577, 614, 678, 679 i art. 690 § 2 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7–8, poz. 140). Skarżący nie wykazał przesłanki z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., ponieważ nie przeprowadził bliższej analizy prawnej możliwości skorzystania z innych środków prawnych.

Podkreślenia wymaga ponadto, że ustawodawca wprowadził do polskiego systemu prawnego kolejny nadzwyczajny środek zaskarżenia, a mianowicie skargę nadzwyczajną, której celem jest eliminacja prawomocnych orzeczeń naruszających zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji RP albo w sposób rażący naruszających prawo przez błędna jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (art. 89 i nast. ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, Dz. U. z 2018 r., poz. 5 ze zm. - dalej „ustawa o SN”). Z ustawy tej wynika, że uwzględnienie skargi nadzwyczajnej - zgodnie z art. 398¹⁵ i 398¹⁶ w związku z art. 95 ustawy o SN - prowadzi do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania albo do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy na nowo co do istoty sprawy, a więc do eliminacji przyczyny „szkody judykacyjnej”, której wystąpienie zarzuca skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Nie ulega więc wątpliwości, że w celu realizacji wymagania przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., wnoszący skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia musi wykazać stosownym wywodem, że wzruszenie zaskarżonego wyroku nie jest możliwe także w wyniku wniesienia skargi nadzwyczajnej.

Biorąc pod uwagę, że przyczyny uwzględnienia skargi nadzwyczajnej są zbieżne z przyczynami uwzględnienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem

prawomocnego orzeczenia (art. 89 § 1 pkt 1 i 2 ustawy o SN), a także uwzględniając unormowanie zawarte w art. 89 § 4 ustawy o SN, należy przyjąć, iż poczynawszy od dnia 4 kwietnia 2018 r. strona wnosząca skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, wypełniając obowiązek nałożony w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., musi wykazać, że złożyła do uprawnionego organu (art. 89 § 2 ustawy o SN) wniosek o wniesienie skargi nadzwyczajnej i nie został on uwzględniony. Niewykazanie tej okoliczności powoduje odrzucenie skargi na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2018 r., III CNP 9/18).

Z przytoczonych względów orzeczono, jak w sentencji (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).

jw